

Clinical frailty scale

Gäller för: Region Kronoberg

The Clinical Frailty Scale (CFS) är ett bedömningsinstrument för att kunna förutsäga behov av att vårdas på vårdhem eller sjukhus respektive för att kunna förutsäga återstående förväntad livslängd hos äldre personer. Det ursprungliga instrumentet togs fram av kanadensiska forskare i en studie med namnet The Canadian Study of Health and Aging och innehöll då sju skalsteg. Sedan år 2007 har instrumentet modifierats till att innehålla nio skalsteg som sträcker sig från bedömningen mycket vital till terminalt sjuk.

Frailty (skörhet) ökar risken för alla typer av komplikationer, för morbiditet och mortalitet samt att målet för vården inte nås i en vidare bemärkelse och är inte diagnosrelaterat eller relaterat till kronologisk ålder utan bygger på en helhetssyn. Patienter på särskilt boende som grupp är mycket sköra eller terminalt sjuka även om undantag finns (typiskt CFS 7-9) och även inom hemsjukvården finns många mycket sköra patienter.

I samband med covid-19 pandemin kan CFS användas enligt följande:

- Clinical Frailty Scale kan användas som vägledning vid prioritering utifrån medicinska behov och nytta av vård.
- Bedömningen av skörheten hos en person måste dock baseras på läget före ett akut insjuknande.
- Medicinska beslut fattas på klinisk bedömning. Laboratorieutredning och röntgen används endast i undantagsfall.
- Vård på högre vårdnivå bör prioriteras för patienter med CFS 1–4. Rådet är vägledande, och en individuell bedömning ska alltid göras.
- För patienter med CFS 5–8 omhänderta i möjligaste mån medicinska komplikationer och försämringstillstånd på plats.
- För patienter med CFS 5–8 rekommenderas vård på akutsjukhus endast vid behov av akut kirurgisk åtgärd.
- Ingen skillnad på patienter med symtom på covid-19 och patienter utan symtom.

CFS anses ge bättre underlag för beslut beträffande behandlingsstrategi och behandlingsmål. Kan också användas för att moderera förväntningarna hos sjukvården. CFS skapar förutsättningar för en starkare vårdkedja. Och kan påvisa särskilda behov vid övergång mellan vårdnivåer samt även särskilda behov vid övergång sjukhus – hemmiljö.

Clinical Frailty Scale

1. Mycket vital – individer som är starka, aktiva, energiska och motiverade. De brukar ofta träna regelbundet. De tillhör de som är i bäst skick för sin ålder.
2. Vital – individer som inte har några sjukdomssymtom men som är i sämre skick än individer i kategori 1. De tränar ofta eller är emellanåt mycket aktiva, t.ex. beroende på årstid.
3. Klarar sig bra – individer vars medicinska problem är väl kontrollerade, men som inte regelbundet är aktiva utöver vanliga promenader.
4. Sårbar – är inte beroende av andras hjälp i vardagen, men har ofta symtom som begränsar deras aktiviteter. Ett vanligt klagomål är att de begränsas ("saktas ned") och/eller blir trötta under dagen.
5. Lindrigt skör – dessa individer är ofta uppenbart långsammare, och behöver hjälp med komplexa IADL (Instrumental Activities of Daily Living)-aktiviteter (ekonomi, transporter, tungt hushållsarbete, medicinering). Lindrig skörhet försämrar i allmänhet förmågan att handla och gå ut på egen hand, laga mat och utföra hushållsarbete.
6. Måttligt skör – individer som behöver hjälp med alla utomhusaktiviteter och hushållsarbete. Inomhus har de ofta problem med trappor, behöver hjälp med att tvätta sig, och kan behöva minimal hjälp (uppmaning, stöd) med att klä på sig.
7. Allvarligt skör – är helt beroende av andra för personlig egenvård oavsett orsak (fysisk eller kognitiv). Trots det framstår de som stabila och utan hög risk för att dö (inom ungefär 6 månader).
8. Mycket allvarligt skör – helt beroende, närmar sig livets slut. De kan i allmänhet inte tillfriskna ens från en lindrig sjukdom.
9. Terminalt sjuk – närmar sig livets slut. I den här kategorin ingår individer med en förväntad återstående livslängd på mindre än 6 månader utan övriga uppenbara tecken på skörhet.

Dokumentationen av CFS bör innehålla en beskrivning av hur man kommit fram till sin slutsats och inte enbart utgöras av resultatet i form av en siffra. Tillsvdare dokumenteras CFS i en vanlig journalanteckning men arbete pågår att eventuellt skapa mall för detta i Cosmic.

Algorithm för bedömning Clinical Frailty Scale

Referens: K. Rockwood et al. A global clinical measure of fitness and frailty in elderly people. CMAJ 2005;173:489-495

